ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **X. Y.**, zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2017, č. j. CPR-9170-2/ČJ-2017-930310-V238, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2017, č. j. 2 A 76/2017 - 31,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2017, č. j. 2 A 76/2017 - 31, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 11. 6. 2017, č. j. CPR-9170-2/ČJ-2017-930310-V238, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 16.456 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 25, Praha 1.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy uložilo žalobci rozhodnutím ze dne 20. 2. 2017, č. j. KRPA-461235-94/ČJ-2013-000022, správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a doba, po kterou

nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena v délce tří let. Důvodem uložení správního vyhoštění byla skutečnost, že žalobce pobýval na území ČR bez víza či jiného oprávnění k pobytu, přičemž již v minulosti mu bylo uloženo správní vyhoštění na dobu pěti let, které nerespektoval.

[2] Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaná zamítla. Následně se žalobce bránil žalobou podanou k Městskému soudu v Praze, který ji, jakožto nedůvodnou, v záhlaví specifikovaným rozsudkem rovněž zamítl.

[3] V odůvodnění rozsudku se městský soud věnoval žalobcem tvrzenému zásahu do jeho rodinného a soukromého života. Poukázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu a uvedl, že v případě žalobce lze potenciální zásah do rodinného a soukromého života chápat ve dvou rovinách. První představuje rodinný život realizovaný mezi žalobcem a nezl. A. K., nar. X, v jejímž rodném listu je žalobce uveden jako otec. Z obsahu spisu je nicméně nade vší pochybnost zřejmé, že žalobce se nechal zapsat jako otec nezletilé pouze účelově, ve snaze zajistit si výhodnější postavení rodinného příslušníka občana EU. Matka nezletilé přiznala, že k takovému postupu svolila z finančních důvodů, žalobce se nicméně s nezletilou nevídá a nikdy o ni nejevil zájem. V poslední době pak již ani neposílá výživné. Matka nezletilé rovněž uvedla, že biologickým otcem A. K. je jiný muž. Za takové situace nemůže představovat správní vyhoštění zásah do práva žalobce na rodinný život ve vztahu k nezl. A. K.

[4] Vedle toho je třeba zohlednit rodinný a soukromý život žalobce ve vztahu k nezl. dětem J. Y., nar. X, a J. Y., nar. X, kteří se na území ČR narodili a mají zde trvalý pobyt, stejně jako manželka žalobce J. Y. Je nepochybné, že děti žalobce se narodily v době, kdy žalobce pobýval na území ČR již 7, resp. 10 let neoprávněně. S odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 - 45, a ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 - 50, krajský soud shrnul, že právo na soukromý a rodinný život není absolutní. Žalobce svým jednáním prokázal zcela bezprecedentní míru porušení právních předpisů, počínaje tím, že na území ČR přicestoval ve skrytu nákladního vozu. Na území ČR pobýval od počátku neoprávněně a opakovaně nerespektoval povinnost z území vycestovat. Nadto je třeba zohlednit, že zastíral svoji totožnost a prokazoval se cestovním dokladem jiné osoby. Zájem státu na vyhoštění žalobce je proto zcela zřejmý.

[5] Soud poukázal rovněž na závazné stanovisko Ministerstva vnitra ze dne 17. 6. 2015, č. j. 98863/2015-LPTP, z něhož vyplývá, že ministerstvo posoudilo možnost návratu žalobce do Čínské lidové republiky (dále jen „ČLR“), a to včetně vycestování celé rodiny. Neshledalo přitom žádné překážky, které by takovému vycestování bránily. Žalobci ani jeho rodině nehrozí v ČLR perzekuce a na překážku není ani skutečnost, že má žalobcova rodina na území ČR povolen trvalý pobyt. S trvalým pobytem je spojeno toliko oprávnění, nikoliv povinnost zdržovat se na území. Je tedy na rozhodnutí manželky žalobce, zda s dětmi setrvá na území ČR, nebo bude následovat žalobce.

[6] Městský soud připomněl, že každé nucené vycestování může být zásahem do soukromého a rodinného života, nicméně v daném případě není s ohledem na předchozí chování žalobce takový zásah nepřiměřený. Přiměřenost správního vyhoštění se pak posuzuje pouze ve vztahu k cizinci, o jehož vyhoštění se rozhoduje, ve vztahu k jiným

osobám lze přiměřenost posuzovat pouze v rámci hodnocení kvality soukromého a rodinného života dotčeného cizince.

[7] V neposlední řadě soud shledal, že se správní orgány dostatečně zabývaly i přiměřeností správního vyhoštění ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců a z hlediska mezinárodních závazků ČR plynoucích z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Opětovně zopakoval okolnosti pobytu žalobce na území ČR, přičemž za těchto okolností neshledal na rozhodnutí o vyhoštění nic nezákonného.

II. Obsah kasační stížnosti

[8] Proti rozsudku městského soudu brojil žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, v níž uvedl, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť se městský soud dostatečným způsobem nevypořádal s jeho žalobními námitkami a obdobně jako správní orgány nezjistil skutečný stav věci.

[9] Městský soud konkrétně nereflektoval jeho námitku, že dosud nebylo pravomocně rozhodnuto o účelovosti jeho jednání, že z jeho strany nedocházelo k úmyslnému porušování právních předpisů a že vycestování jeho rodiny je spojeno se značnými obtížemi ohledně integrace v domovském státě. Stěžovatel je přesvědčen, že správní orgány i městský soud zveličují jeho protiprávní jednání a intenzitu veřejného zájmu na jeho vycestování a naopak zlehčují dopady správního vyhoštění do jeho soukromého a rodinného života.

[10] Správními orgány ani soudem nebyla řádně posouzena otázka přiměřenosti ve vztahu k soukromému a rodinnému životu stěžovatele tak, jak to vyžaduje judikatura Nejvyššího správního soudu a Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Stěžovatel žije na území ČR se svojí manželkou a dvěma nezletilými dětmi. Všichni tito jeho rodinní příslušníci přitom mají v ČR povolen trvalý pobyt. Odloučení stěžovatele od rodiny by vedlo ke zpřetrhání pevných rodinných vazeb a k negativnímu zásahu do života nezletilých, kteří jsou na stěžovateli citově závislí.

[11] Stěžovatel dále zdůraznil, že každé rozhodnutí o správním vyhoštění musí být přiměřené. Tomuto požadavku rozhodnutí nemůže dostát, pokud správní orgán náležitě nereflektuje kritéria obsažená v § 174a zákona o pobytu cizinců. Správní orgány hodnotily přiměřenost přijatého opatření pouze formálně, aniž by se zabývaly specifickou situací stěžovatele. Tento nedostatek nezhojil ani městský soud. Pokud si městský soud vystačil s odkazem na závazné stanovisko Ministerstva vnitra, z něhož plyne, že občanům Číny v případě návratu žádné sankce nehrozí, pak stěžovatel uvádí, že děti narozené v zahraničí nemohou jednoduše získat registraci v místě bydliště, což je pak mimo jiné spojeno s nemožností přihlásit se do školy, k lékaři apod. Pokud se s těmito skutečnostmi prvostupňový správní orgán nevypořádal, je zjevné, že nebyl zjištěn skutkový stav takovým způsobem, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti. Stejným nedostatkem trpí i rozhodnutí žalované, které je navíc v rozporu s § 89 správního řádu, protože stěžovatel předmětnou skutečnost uvedl jako odvolací námitku a žalovaná se s ní náležitě nevypořádala.

[12] Ochrana před neoprávněným zásahem do soukromého a rodinného života je garantována čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a na mezinárodní úrovni čl. 8 odst. 2 Úmluvy. K výkladu dotčeného ustanovení Úmluvy se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013 - 31, v němž uvedl, že pokud protiprávní jednání stěžovatele souviselo výhradně s jeho nelegálním pobytem, nepředstavuje to samo o sobě nebezpečí pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost. Rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele je tedy v rozporu s Úmluvou, podle níž je zásah do soukromého a rodinného života ospravedlnitelný pouze tehdy, pokud je to nezbytné k ochraně některého z veřejných zájmů, jakými je právě národní či veřejná bezpečnost.

[13] Stěžovatel dále poukázal na čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, podle něhož „*zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí*“. K přednímu zájmu dítěte se opakovaně vyjádřil jak ESLP (např. Nunez vs. Norsko), tak Nejvyšší správní soud (např. již citovaný rozsudek č. j. 5 As 102/2013 – 31). Vzhledem k tomu, že děti stěžovatele mají v ČR veškeré rodinné a sociální zázemí, nejeví se správní vyhoštění stěžovatele v nejlepším zájmu dítěte, neboť by znamenalo odloučení nezletilých od jejich otce, nebo nucené vycestování nezletilých do neznámého prostředí.

[14] Stěžovatel shrnul, že správní orgány postupovaly při posouzení jeho situace přepjatě formalisticky, což představuje nezákonný postup, jak konstantně judikuje i Ústavní soud. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud přezkoumávaný rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[15] Žalovaná se k obsahu kasační stížnosti blíže nevyjádřila a pouze odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a rozsudku městského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval splnění podmínek řízení, přičemž shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Soud proto mohl přikročit k samotnému meritornímu přezkumu napadeného rozsudku, a to v rozsahu důvodů vymezených v kasační stížnosti. Zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Stěžovatel spojil s podáním kasační stížností též návrh na přiznání odkladného účinku. Vzhledem k tomu, že soud přistoupil ihned po provedení nutných procesních úkonů k meritornímu projednání kasační stížnosti, o tomto návrhu již samostatně nerozhodoval.

[18] Kasační stížnost je důvodná.

[19] Ze stěžovatelem vznesených námitek se Nejvyšší správní soud prvně zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Stěžovatel především uvedl, že se

městský soud dostatečným způsobem nevypořádal s jeho žalobními námitkami ohledně přiměřenosti rozhodnutí a intenzity narušení veřejného pořádku.

[20] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nelze nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. O nepřezkoumatelné rozhodnutí se tedy typicky bude jednat tehdy, pokud krajský soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tehdy, pokud není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS.). Nejvyšší správní soud má za to, že žádnou z výše uvedených vad napadený rozsudek netrpí. Městský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, z jakých konkrétních podkladů vycházel, jaká zjištění z nich dovodil a jakými úvahami se při hodnocení věci řídil. Námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku proto Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

[21] Správnost městským soudem prezentovaných úvah je pak již záležitostí přezkumu zákonnosti napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud se přitom se stěžovatelem ztotožňuje v tom směru, že městský soud chybně uvážil, pokud se jedná o přiměřenost správního vyhoštění a dopadů tohoto opatření do soukromého a rodinného života stěžovatele.

[22] Jak uvedl již stěžovatel v kasační stížnosti, právo na respektování soukromého a rodinného života je na mezinárodní úrovni garantováno čl. 8 Úmluvy, podle něhož platí, že státní orgány nemohou do práva na soukromý a rodinný život zasahovat, vyjma případů, *„kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“*

[23] Citované ustanovení nachází odraz i ve vnitrostátní úpravě, přičemž v souvislosti s rozhodováním o správním vyhoštění je relevantní zejména § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, podle něhož *„[r]ozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.“* Důraz na přiměřenost správního vyhoštění, a to i ve vztahu k dopadům do soukromého a rodinného života, je patrný též z § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož *„[p]ři posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.“*

[24] Nejvyšší správní soud v případech, které nastolují otázku nuceného vycestování cizince na straně jedné a možného porušení práva na soukromý a rodinný život na straně druhé setrvale vychází z judikatury ESLP vztahující se k čl. 8 Úmluvy (srov. rozsudky Nejvyššího správního ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 - 45, 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013 - 31, či ze dne 24. 7. 2015, č. j. 3 Azs 240/2014 - 35). Z rozhodovací činnosti

ESLP pak vzešla následující kritéria, která je třeba v rámci rozhodování o správním vyhoštění zohlednit: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii" cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, stížnost č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ESLP ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, bod 70). Vyjmenovaná kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu, např. nebezpečím pro společnost či ochranou veřejného pořádku. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu.

[25] Souzený případ se pak vyznačuje následujícími rozhodnými skutečnostmi. Stěžovatel žije v ČR již od roku 2002, kdy sem přicestoval nelegálně v prostoru nákladního automobilu. Z tohoto důvodu mu bylo již rozhodnutím Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha, č. j. SCPP-220/PH-OPK3-SV-2005, uloženo správní vyhoštění na dobu pěti let. Toto rozhodnutí však stěžovatel nerespektoval a z území nevycestoval. Pokud se jedná o rodinný a soukromý život stěžovatele, ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel se přihlásil k otcovství k české občance nezl. A. K., nar. X. Vztah stěžovatele k jeho dceři je však toliko formální, neboť stěžovatel se s ní nestýká a nejeví o ni zájem. V minulosti se stěžovatel podílel na výživě nezletilé (hradil pravidelné výživné ve výši 800 Kč), nicméně z výpovědi její matky vyplynulo, že ani tuto svoji povinnost již nadále neplní. Vedle toho bylo zjištěno, že stěžovatel vede rodinný život se svojí manželkou paní J. Y., s níž má dvě nezletilé děti - J. Y., nar. X, a J. Y., nar. X. Manželka stěžovatele i jejich děti mají čínské občanství, nicméně na území ČR žijí na základě povolení k trvalému pobytu. Žádné další vazby stěžovatele na území ČR nebyly zjištěny, stěžovatel se podle učiněných zjištění pohybuje zejména v čínské komunitě a dosud se ani nenaučil český jazyk.

[26] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že správní orgány nerezignovaly na posouzení shora vyjmenovaných kritérií formulovaných v judikatuře ESLP, všemi těmito kritérii se ve vztahu k situaci stěžovatele zabývaly, avšak dospěly k závěru, že zájem státu v daném případě převáží nad zájmem stěžovatele na nerušený výkon jeho práva na soukromý a rodinný život. Pokud se jedná o otcovství stěžovatele k A. K., správní orgány shledaly, že tato skutečnost nepředstavuje překážku pro stěžovatelovo nucené vycestování. S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, neboť ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel se s nezletilou vůbec nestýká a nadto není (podle výpovědi matky nezletilé) ani jejím biologickým otcem. Vše naopak nasvědčuje tomu, že prohlášení otcovství k nezletilé A. K. bylo ze strany stěžovatele toliko účelové, ve snaze zajistit si výhodnější status rodinného příslušníka občana EU.

[27] Naproti tomu, pokud se jedná o vztah k manželce J. Y. a jejich dětem, ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel s nimi vede fungující a stabilní rodinný život. Sílu rodinných

vazeb stěžovatele na tyto osoby nezpochybnily ani správní orgány, které však zdůraznily, že stěžovatel založil svůj rodinný život na území ČR s vědomím, že zde pobývá neoprávněně a že bude nucen z území dříve či později vycestovat. Ostatně stěžovatel ani nikdy v minulosti žádným pobytovým oprávněním nedisponoval a nemohl tak legitimně očekávat, že mu bude umožněno, aby se v ČR s rodinnou trvale usadil.

[28] Nejvyšší správní soud ve shodě se správními orgány připouští, že pokud stěžovatel založil svůj rodinný život na území ČR za stavu nejistoty ohledně jeho budoucího pobytového statusu, jedná se o skutečnost, která je pro posouzení přiměřenosti správního vyhoštění zcela zásadní. Obdobně judikuje i ESLP (srov. rozhodnutí ESLP o přijatelnosti ze dne 26. 1. 1999, *Sarumi proti Spojenému království*, stížnost č. 43279/98, nebo ze dne 9. 11. 2000, *Shebashov proti Lotyšsku*, stížnost č. 50065/99), podle něhož představuje v obdobných případech vyhoštění cizince nesoulad s čl. 8 Úmluvy pouze výjimečně (např. rozhodnutí o nepřijatelnosti ze dne 24. 11. 1998, *Mitchell proti Spojenému království*, stížnost č. 40447/98, nebo ze dne 22. 6. 1999, *Ajayi a další proti Spojenému království*, stížnost č. 27663/95, nebo již citovaný rozsudek *Rodrigues da Silva a Hoogkamer*).

[29] V posuzované věci nicméně nelze přehlížet, že stěžovatel žije ve společné domácnosti s nezletilými dětmi, které se na území ČR narodily a strávily zde celý svůj dosavadní život. Děti stěžovatele, byť se jedná o čínské občany, nemají k ČLR žádný vztah a za svůj domov považují toliko ČR, kde jsou i společně se svojí matkou oprávněny pobývat na základě povolení k trvalému pobytu, tj. nejsilnějšího pobytového oprávnění, které může cizí státní občan na území ČR požívat. Nejvyšší správní soud nikterak nezpochybňuje škodlivost jednání stěžovatele spočívajícího v setrvalém neoprávněném pobytu na území ČR (a to i přes již v minulosti uložené správní vyhoštění), což je dále umocněno také jeho snahou legalizovat svůj pobyt skrze účelové prohlášení otcovství k občance ČR. Přesto však nelze pomíjet dopady správního vyhoštění stěžovatele nejen na něj samého, ale též na zbylé členy jeho domácnosti.

[30] V případě stěžovatele je tedy třeba nalézt spravedlivou rovnováhu mezi zájmem státu na jeho vyhoštění na straně jedné, a zájmem samotného stěžovatele (ale i jeho rodinných příslušníků) na realizaci jejich rodinného a soukromého života, na straně druhé. V této souvislosti je třeba zmínit rovněž čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, podle něhož platí, že *„(...) zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. (...) [S]táty, které jsou smluvní stranou úmluvy, se zavazují zajistit dítěti takovou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho, přičemž berou ohled na práva a povinnosti jeho rodičů, zákonných zástupců nebo jiných jednotlivců právně za něho odpovědných, a činí pro to všechna potřebná zákonodárná a správní opatření*. Nejvyšší správní soud pak nemá pochyb o tom, že požadavky vyplývající z Úmluvy o právech dítěte se uplatní i při rozhodování o správním vyhoštění (srov. rozsudek ze dne 24. 7. 2015, č. j. 3 Azs 240/2014 - 35). Správní orgány tedy musí při poměřování proti sobě stojících zájmů státu a stěžovatele zohlednit i nejlepší zájem nezletilých dětí stěžovatele, pro něž by mělo uložení správního vyhoštění jejich otci, který o ně pečuje a na němž jsou závislé, dalekosáhlé následky.

[31] Obdobným případem, kdy proti sobě stála hrozící újma nezletilého dítěte na straně jedné a zájem státu na dodržování imigračních pravidel na straně druhé, se ESLP zabýval v již citovaném rozsudku *Nunez proti Norsku*, v němž toto dilema vyřešil ve prospěch principu nejlepšího zájmu dítěte. Podobně jako v souzené věci, v případě *Nunez proti Norsku* dotčená cizinka na území Norska nikdy legálně nepobývala a poněvadž ve své žádosti o pobyt uvedla vědomě nesprávné údaje s úmyslem zakrýt, že již jednou byla z Norska vyhoštěna, bylo vydáno rozhodnutí o jejím vyhoštění a byl jí zakázán pobyt na území Norska. Jelikož ale cizinka měla se svým partnerem, který žil v Norsku legálně, dvě malé děti, ESLP konstatoval porušení čl. 8 Úmluvy. V této souvislosti pak mimo jiné zdůraznil, že ani po uplynutí doby vyhoštění nebylo jisté, zda se bude moci paní Nunez vrátit do Norska a zda tedy bude odloučení od jejích dvou dětí přechodné nebo trvalé. Obdobně pak ve věci *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku* vzal soud v potaz nejen silné vazby matky na její dceru, neboť nucený odjezd dotčené cizinky by fakticky zcela ukončil rodinný poměr mezi nimi, ale zohlednil také fakt, že ač cizinka porušovala imigrační předpisy a ač v určité době mohla úspěšně požádat o povolení k pobytu (a neučinila tak), žádné z těchto jednání nepředstavovalo trestný čin. Naproti tomu ve věci *Konstantinov proti Nizozemsku* dospěl ESLP k závěru, že skutečnost, že syn dotčené cizinky bude již brzy dospělý, snižuje potřebu, aby tato cizinka setrvala na území Nizozemska.

[32] Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že případ stěžovatele se v podstatných rysech shoduje se skutkovým stavem výše uvedených případů rozhodovaných ESLP. Obdobně jako v případě *Nunez proti Norsku* nedisponuje stěžovatel (a ani nikdy nedisponoval) platným pobytovým oprávněním. Na území ČR žijí dvě jeho nezletilé děti (nadto dosud ve velmi nízkém a zranitelném věku), které naopak na území ČR pobývají zcela legálně na základě povolení k trvalému pobytu. Tak jako ve věci *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku* pak ani v případě stěžovatele nebylo zjištěno, že by se na území ČR dopouštěl trestné činnosti, čili že by jeho protiprávní jednání dosáhlo takové intenzity, aby muselo být nutně postiženo tak přísným opatřením, jakým je právě vyhoštění cizince a zákaz pobytu na území ČR.

[33] Nejvyšší správní soud přitom nikterak neníní činit kategorický závěr o tom, že by snad bylo uložení správního vyhoštění v případě stěžovatele vyloučeno. Je však přesvědčen, že správní orgány náležitě nereflektovaly shora odkazovanou relevantní judikaturu a řádně nezohlednily všechny specifické okolnosti, jimiž se případ stěžovatele vyznačuje. Právní hodnocení provedené správními orgány je pouze povrchní, neboť vychází z předpokladu, že pokud stěžovatel založil svůj rodinný život v době, kdy na území ČR pobýval nelegálně, nemůže jeho správní vyhoštění znamenat nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Takto tomu však není, a proto bylo na místě zabývat se rodinnou situací stěžovatele mnohem důkladněji, včetně dopadů správního vyhoštění na všechny členy jeho domácnosti (zejména jeho děti), a možností udržování kontaktů i v případě vycestování stěžovatele.

[34] Je zjevné, že v případě vyhoštění stěžovatele se jeho manželce s dětmi nabízí dvě základní varianty. Předně má rodina stěžovatele možnost setrvat i nadále na území ČR, neboť jim to jejich pobytový status umožňuje. V takovém případě by nicméně byla rodina od stěžovatele dlouhodobě odloučena, což by nepochybně mělo na vývoj dětí, především

s ohledem na jejich nízký věk a dosavadní intenzivní kontakt s otcem, vysoce neblahý vliv. Pokud by se naopak rozhodla celá rodina vycestovat spolu se stěžovatelem, byly by děti násilně vytrženy z dosavadního života, jak jej znaly, a byly by nuceny přizpůsobit se zcela odlišnému sociálnímu a kulturnímu prostředí. Pro děti stěžovatele je ČLR zcela cizí zemí, ze správního spisu nevyplývá, že by ji někdy navštívily a měly k ní vytvořeny jakékoliv vazby. Současně ani nebylo zjištěno, že by v ČLR bydleli nějací příbuzní stěžovatele či jeho manželky. Nadto stěžovatel již v průběhu řízení před prvostupňovým správním orgánem namítal, že pro jeho rodinu není reálné, aby se v ČLR za současné situace usadila, neboť by byla vystavena státním restrikcím a diskriminaci.

[35] Na tuto námitku správní orgány adekvátně nereagovaly a ani nezjišťovaly, nakolik se zakládá na pravdě. Správní orgány vycházely jen ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra podle § 120a zákona o pobytu cizinců ze dne 14. 1. 2017, které pouze poněkud vágně konstatuje, že *„[s]právní orgán dle dostupných informací o zemi původu neshledal objektivní okolnost, která by bránila realizaci soukromého a rodinného života v zemi jeho státní příslušnosti[,] tedy Čínské lidové republice. Jmenovaný neuvedl žádný relevantní důvod, který by mu znemožnil návrat do země původu. Případné problémy ekonomického charakteru rozhodně nejsou objektivními důvody k nevycestování. Dle výše zmíněné informace MZV (...) navrátivší ekonomičtí migranti nejsou v Čínské lidové republice trestáni.“* Ministerstvo vnitra tedy ve svém stanovisku nikterak nereagovalo na zcela konkrétní výhrady stěžovatele ohledně případného ztíženého postavení jeho dětí (omezení v oblasti zdravotního pojištění, vzdělání apod.). Krom toho správnost těchto závěrů v zásadě ani nelze ověřit, neboť podklady, z nichž ministerstvo vycházelo, nejsou součástí správního spisu. Ačkoliv by si soudy mohly za tímto účelem podkladové informace od ministerstva vyžádat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2016, č. j. 6 Azs 114/2015 - 38), nepovažuje to Nejvyšší správní soud v dané věci za potřebné, neboť primárně to byl prvostupňový správní orgán, který se nemohl s citovanými povšechnými závěry spokojit, a pokud tak učinil, vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Tuto vadu, kterou následně nezhojila ani žalovaná, již nelze v průběhu řízení před správními soudy odstranit.

[36] Lze tedy shrnout, že správní orgány při rozhodování o správním vyhoštění náležitě nezohlednily, jaké bude mít toto opatření dopady do rodinného a soukromého života stěžovatele a jeho rodiny, přičemž především zcela opomněly vzít v potaz nejlepší zájem stěžovatelových nezletilých dětí. Nejvyšší správní soud nemíní nikterak bagatelizovat protiprávní počínání stěžovatele a současně se ztotožňuje i se závěry správních orgánů, že se nejedná o osobu, která by se v ČR výrazněji integrovala (o tom svědčí i skutečnost, že se stěžovatel dosud nenaučil český jazyk). Je však nepochybné, že stěžovatel vede na území ČR rodinný život, přičemž pro jeho dvě nezletilé děti je české prostředí to jediné, které znají. Zájmy těchto dětí je nezbytné v řízení o správním vyhoštění náležitě reflektovat tak, aby nebyly trestány za protiprávní jednání svého rodiče. Je zjevné, že za dané situace se nelze zásahům do soukromého a rodinného života stěžovatele a členů jeho domácnosti zcela vyvarovat a dotčené osoby tak budou pravděpodobně nuceny jistá omezení strpět (např. i v případě neudělení správního vyhoštění zákon o pobytu cizinců spojuje s neoprávněným pobytem cizince na území vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území). Je však důležité, aby přijatým opatřením nedocházelo k takovým zásahům

do rodinného a soukromého života stěžovatele, potažmo jeho rodiny, které by byly zjevně nepřiměřené daným okolnostem.

[37] Za tímto účelem jsou správní orgány povinny zabývat se důkladněji situací stěžovatelovy rodiny včetně toho, zda by byla manželka stěžovatele schopna postarat se v případě vycestování stěžovatele o děti samostatně, a to zejména (nikoliv však výlučně) v materiální rovině. Dále jsou pak správní orgány povinny, podobně jako ve věci *Nunez proti Norsku*, uvážit, jaké by byly v případě vycestování stěžovatele možnosti jeho kontaktu s dětmi, a zda by bylo jejich odloučení trvalé, nebo pouze dočasné. V této souvislosti by se měly správní orgány zabývat i správní praxí ve vztahu k dříve vyhoštěným žadatelům o pobytové oprávnění na území ČR. Pokud se jedná o možné vycestování celé rodiny, jsou správní orgány povinny posoudit, nakolik jsou obavy stěžovatele stran možné diskriminace v ČLR opodstatněné, a zda by tedy bylo reálné, aby vedla stěžovatelova rodina v domovském státě plnohodnotný život.

IV. Závěr a náklady řízení

[38] Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou, neboť správní orgány vycházely při posouzení věci z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Vzhledem k tomu, že důvody pro zrušení rozhodnutí žalované byly dány již v řízení před městským soudem, postupoval Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a kromě přezkoumávaného rozsudku městského soudu zrušil i napadené rozhodnutí žalované.

[39] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. *„[r]ozhodl-li Nejvyšší správní soud současně o odmítnutí návrhu, zastavení řízení, o postoupení věci nebo způsobem podle odstavce 2, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu.“* Jelikož kasační stížnost byla plně úspěšná, stěžovatel má nárok na náhradu nákladů řízení o žalobě i o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[40] Za řízení před krajským soudem stěžovateli náleží náhrada nákladů řízení v celkové částce 12.342 Kč. Tato částka sestává z mimosmluvní odměny právního zástupce za tři úkony právní služby po 3.100 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast při jednání soudu v délce nepřesahující dvě hodiny) podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a třikrát paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že stěžovatelův zástupce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvýšil soud jeho odměnu o náhradu za tuto daň (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) vypočtenou sazbou 21 % z předchozích částek, tj. o 2.142 Kč.

[41] Za řízení před Nejvyšším správním soudem stěžovateli náleží náhrada nákladů řízení ve výši 4.114 Kč. Tato náhrada se skládá z odměny právního zástupce za jeden úkon právní služby (sepis kasační stížnosti) ohodnocený podle § 11 odst. 1 písm. d) a § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu částkou ve výši 3.100 Kč a paušální částky ve výši 300 Kč jako náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu).

K tomu je třeba připočíst náhradu za 21% daň z přidané hodnoty podle § 57 odst. 2 s. ř. s., která z předchozích částek činí 714 Kč.

[42] Celkem tedy stěžovateli náleží za řízení v obou stupních náhrada nákladů řízení ve výši 16.456 Kč, kterou je žalovaná povinna uhradit k rukám stěžovatelova zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. prosince 2017

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu